

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 18/L
Telefon št. 72

Upravištvo:

Trsarska ulica št. 54
Telefon št. 85Račun kr. pošt. ček. urada
šte. 11.842.

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane celoletno . . . 140 K

mesečno 20 .

za inozemstvo . . . 100 .

Oglaš. za vsak mm višine

stolpca (58 mm) . . 1 K

mali oglaš. do 30 mm

stolpca (58 mm) . . .

Ljubljana, 4. aprila.

Italija nas vabi zopet v Rapallo.

Pred konferenco v Genovi naj bi se v petek ali soboto vršil v tem usodopolnem kraju sestanek naših delegatov z italijanskimi državniki, da se še enkrat poskusi sporazum med obema državama. Italija je domačin genovske konference in težko je odkloniti vabilo, ki ima na zunanjo tako prijateljski značaj ter je pred velikim svetom, na predvečer sestanka zastopnikov cele Evrope, tako lep dokaz politične treznosti in dobre volje naše jadranske soseske. Ali ni genovska konferenca posvečena približanju evropskih narodov? Ali ni ona po dolgih letih zopet prvi mednarodni zbor, kjer ne bodo več sedeli zmagovalci in premagani, temveč bodo enakopravni z enakopravnimi razpravljali o tem, kako organizirati in izvesti pomoč vseh za vse? Ali ni Evropa premagala celo svoj odpor proti boljševski Rusiji? Spor med Italijo in Jugoslavijo je ena najbolj občutljivih evropskih zadev in glej, Italija je pokazala, kako visoko ceni forum genovske konference, ona hoče, da se polnjeno streho čutijo vsi domače. Zato bi, da poravnava svoje račune z Jugoslavijo na prijateljski način, brez javnega prepira, brez procesov pred Ligo narodov. Kako simpatično!

Nikdo ne vidi, da je italijanska večica miru za nas bodeča trnjeva šiba. Ze izbira kraja žali naša čustva. Zopetni Rapallo žali pomeni za nas drugi Rapallo.

Jugoslavija je izpolnila vse svoje obveze, ki jih je prevzela z rapalsko pogodbo. Naša žrtve je bila popolna in izvršena brez pridržkov. Naša zunanja politika ima vse mogoče slabosti, toda nikdo ji še ni mogel očitati, da bi bila nelojalna. To se je pokazalo pri pogajanjih za ureditev medsebojnih kulturnopolitičnih in gospodarskih odnosov. V obeh vprašanjih smo šli v popuščanju do skrajne granice in sporazum je bil dosedaj nemogoč le, ker je Italija tudi tu hotela uveljaviti rapalski princip...

In Italija? Pri razgraničenju se moramo korak za korakom boriti za pravilno interpretacijo rapalske linije, v Dalmaciji smo le z največjo muko po dolgih mesecih se mogli oprostiti okupatorske vojske, takozvana tretja cona je še danes zasedena od zavezniške države, kakor kos neprijateljskega ozemlja. Rapalska pogodba stoji in pada z reškim problemom. Reka je bila od Italije in od nas priznana kot neodvisna država in Jugoslavija in Italija sta prevzeli moralno obvezo, da Reko respektirata ter ji pomagata pri organizaciji njene neodvisnosti. Danes morata legitimna reška vlada in reški parlament zborovati na jugoslovanskih tleh, v eksilu, ker je službena Italija na posreden in neposreden način iz Reke napravila municij, ki nima ne granic, ne reda, ne gospodarstva, ne miru, mesto, ki je zapadlo anarhiji in gospodarski smrti. Italija ne da Reki, da se umiri, ne gane z mezinem, da bi se vrnil v mesto red in mir, dokler ne izvrši svojih gospodarskih osvojevalnih načrtov. Zato trdovratno vztraja pri svojem predlogu o »skupni upravi reške luke, ki v stvari ne pomeni nič drugega nego italijansko oblast nad Reko. S tem predlogom je rapalski dogovor izigran.

Jugoslavija je vedno kazala pošteno voljo za sporazum. S pošteno voljo gre tudi vnovič v Rapallo. Ako Italija res hoče, da se rapalski sestanek obnese, potem naj izvrši svoje že zapadle obveze in naj se odloči svojim reškim inirigam. O reškem konzorciju ne more biti več govora. Leto 1922. se ne sme več vrniti iz Rapalla, kakor smo se vrnili leta 1920.

Kralj Aleksander obolel

BEograd, 4. aprila. (Izv.) Nj. Vel. kralj Aleksander se je te dni prehladil in po odredbi zdravnikov ne sme zapustiti sobe, posebno sedaj, ko je nastopilo hladno vreme.

PRED ODHODOM NAŠE DELEGACIJE.

Beograd, 4. aprila. (Izv.) Jutri zvečer odpotuje minister za zunanje stvari z ostalimi člani delegacije in eksperti v Genovo. Ministrski predsednik Pašić tako dolgo ne bo odpotoval, dokler se ne bo odglasal zakon o civilni listi kralja in o dvanajstih za maj in junij t. l. Bržkone bo odpotoval šele po velikonočnih praznikih.

Glede nameravanega sestanka v Rapallo se zadržuje, da bodo pogajanja glede Reke in evakuacije tretje cone končana v osmih dneh.

Seja narodne skupščine

INTERPELACIJE.

Beograd, 4. aprila. (Izv.) Na današnji seji narodne skupščine je naznanil predsednik dr. Ribar, da je umrl narodni poslanec, Mihajlo Kurtović (demokrat). Potem je tajnik prečital proteste meščanstva Pančeva proti italijanskim nasiljem na Reki. Parlamentarna anketa za revizijo in redukcijo državnega uradništva je predložila skupščini svoje resolucije o čim hitrejšem sprejemu uradniškega zakona. Ljubljanski železničarji so predložili svojo resolucijo o pobijanju draginje in zbol-

janju materialnega stanja železničarjev. Pododbor udruženja gledaliških igralcev v Mariboru je zahteval, da država prevzame stroške mariborskega gledališča in vzdrževanje igralcev. Ko so se prečitala prošnje in pritožbe, je odgovoril namestnik ministra za socialno politiko dr. Krstelj na vprašanje posl. Milana Pribičevića glede zapuščenosti naših ljudi v Ameriki. Po odgovorih na še nekatere druge interpelacije je predsednik dr. Ribar zaključil sejo in odredil prihodnjo za jutri ob 10.

Fašisti v jugoslovanskih uniformah

NEPRESTANI NAPADI NA NAŠE LJUDI. — ČRNOGORCI MED FAŠISTI.

Reka, 4. aprila. (Izv.) Službeno se potrjuje, da se tukaj izdelujejo jugoslovanske uniforme, v katere se preoblačijo fašisti in potem izvajajo obneje nemire. Močne fašistovske čete, oblačene v jugoslovanske uniforme in oborožene, so odšle v podobno Drenovo. Vsi govorijo hrvatski, med njimi so tudi Črnogorci, ki jih je vlada poslala na Reko.

Včeraj je četa fašistov napadla hišo Jugoslava Lina Kučiča. Kučiču se je posrečilo pobegniti, fašisti pa so dobili doma njegovo ženo in otroke. Razbili so vse in okradli stanovanje, pri odhodu pa so vrgli v hišo bombe.

Usoda razkraljice Zite

POSREDOVANJE ŠPANSKEGA KRALJA IN PAPEŽA. — NASELI SE NA MADŽARSKEM?

Madrid, 4. aprila. (Izv.) Kakor poroča Agence Havas, je španski kralj poslal papežu brzojavko, kjer ga prosi, naj se zavzame za to, da se za razkraljico Zito in za njene otroke preskrbijo denarna sredstva, da bodo mogli živeti. Španski kralj je na svojem dvoru odredil vsled smrti Karla globoko dvorno žalovanje.

Pariz, 4. aprila. (Izv.) «Excelsior» naglašja, da se je odločitev veleposlaniške konference glede internacije na otoku Madeira tikala samo kralja Karla, dočim si more njegova vdova Zita izbrati sedaj prostovoljno poljubno kraj.

Budimpešta, 4. aprila. (Izv.) «Az Ujszag» poroča: Zastopniki vevlasti so

posetili zunanega ministra grofa Banffyja, da se informirajo o stališču madžarske vlade povodom Karlove smrti. Grof Banffy jim je pojasnil, da vztraja vlada na stališču detronizacije zakona in da bo v kratkem izdala preglas na narod, v katerem bo naglašala, da bo proti Karlovemu nasledniku Otonu nastopala enako kakor proti Karlu.

Nasproti vestem, da so češkoslovanska, jugoslovanska in romunska vlada pri vrhovnem svetu in pri madžarskem zunanjem ministertvu protestirale proti naselitvi razkraljice Zite in njenih otrok na Madžarskem, doznava «Magyar Orszag», da pri madžarski vladi ni ničesar znanega o takem protestu.

Rumunska kraljica v Beogradu

Radi boleznj svoje hčere odpotuje v Atene.

Beograd, 4. aprila. (Izv.) Danes je rumunska kraljica Marija v spremstvu princa Pavla in svoje suite odpotovala v Sremske Karlovice. Potem je obiskala samostane na Fruški gori, nato pa se je vrnila v Zemun in Beograd.

Danes je prejela kraljica poročilo, da je njena hčerka Jelena, soproga grškega prestolonaslednika, obolela. Zato bo najbrže jutri odpotovala v Atene in nj gotovo, ali se vrne v Beograd. Radi boleznj svoje hčere je morala opustiti nameravano pot v Sarajevo.

ITALIJANSKE ČETE ZAPUŠČAJO SKADER.

Pariz, 4. aprila. (Izv.) Kakor poročajo listi, so italijanske čete pričele zapuščati Skadar. Albanske čete tiranske vlade, ki so prišle na njihovo mesto, so bile sprejete z vso prisrčnostjo.

NOTIFIKACIJA PRIZNANJA ALBANIJE ZVEZI NARODOV.

Dunaj, 4. aprila. (Izv.) Kakor javlja «Politische Korrespondenz» je jugoslovanska vlada sporočila generalnemu tajniku Zveze narodov, ki jo je albanska vlada naprosila naj deluje na to, da se čimprej vpostavi diplomatski odnosi med obema državama, in da je zato pripoznala albansko vlado in odposlala v Albanijo svojega diplomatskega zastopnika.

VPRAŠANJE DRAGINJSKIH DOKLAD ZA KATOLIŠKO DUHOVŠČINO.

Beograd, 4. aprila. (Izv.) Finančni odbor je na svoji današnji seji razpravljajal o povišanju draginjskih doklad katoliških duhovščini. Posl. Drogenik je predlagal, da se uredijo plače za duhovnike in zvišajo draginjske doklade za kaplane. Na prihodnjo sejo sta bila povabljena finančni minister in minister za vere, da se tako doseže sporazum v tem vprašanju. Ministrski predsednik Pašić je prisostvoval šli finančnega odbora in predlagal, naj odbor čim prej vzame v pretres kraljevo civilno listo. Na seji se je tudi staval predlog, da se uvede verski davek.

Seja zakonodajnega odbora

Novi odbor. — Vprašanje civilne liste.

Beograd, 4. aprila. (Izv.) Na današnji seji zakonodajnega odbora so bili izvoljeni pododbori za proučevanje zakonskih predlogov o volitvi narodnih poslancev, o glavni kontroli in državnem računovodstvu.

V pododbor za volitev narodnih poslancev so bili izvoljeni: Svetislav Popović, Wilder, Kosta Timotijević, Jovanović, Perić, Prodanović, Kristan, Sušnik, Gjonović, Hrasnica in Drogenik. V pododbor za glavno kontrolo: Gjurčić, Vujičić, Filipović, Magovčević, Agatonović, Čubrovic, Kristan, Gjonović, J. Jovanović, Hrasnica, Rajar in Dulibić. V pododbor za državno računovodstvo: Sečurov, Rajčević, Tajsić, Lazić, Moskovljević, Sarajlić in Pušenjak.

Predlog posl. Angjelića glede tolmačenja člena 45. o dvanajstih za leto 1920/21, ki govore o izmeni denarja za državne študente, je bil odstavljen z dnevnega reda in je bilo sklenjeno, naj se predlog izroči skupščini kot edino kompetentnemu forumu za to vprašanje.

Prihodnja seja bo jutri z dnevnim redom: Zakon o državnem svetu in upravnih sodiščih.

Začetkom dopoldanske seje zakonodajnega odbora je izjavil ministrski predsednik Pašić, da mora odbor čim prej vzeti v pretres zakon o civilni listi Nj. Vel. kralja in poročati skupščini. Obenem je izjavil, da se njegov klub z dotičnim predlogom vlade strinja popolnoma. Zakonodajni odbor je sklenil, da tega zakona toliko časa ne bo vzel v pretres, dokler se ne bodo zvedeli sklepi vseh klubov.

NIKOLA PAŠIĆ OBOLEL.

Beograd, 4. aprila. (Izv.) Ministrski predsednik Pašić je obolel, tako da ne bo mogel iti v Genovo.

STROKOVNO ŠOLSTVO.

Beograd, 4. aprila. (Izv.) V ministertvu za trgovino in industrijo se izdeluje načrt za zgraditev strokovnih obrtnih, trgovskih in ženskih delavskih šol. Načrt bo v treh dneh gotov. Kredit v znesku 4 in pol milijona je že odobren.

Beneš o genovski konferenci

EKSPOZE V ZUNANJEM ODESEKU PARLAMENTA.

Praga, 4. aprila. (Izv.) Na današnji seji zunanjega odseka zbornice je min. predsednik in zunanji minister dr. Beneš podal obširen ekspozé glede genovske konference. Izjavil je, da smatra konferenco za logično posledico današnjega mednarodnega političnega in gospodarskega položaja. Narodi Evrope so vsled vojne, vsled bojev pri mirovni konference in vsled dela za vzpostavitev gospodarskega in socialnega življenja v zadnjih letih utrjeni. Objektivno se mora reči, da se nahaja Evropa v zelo težki situaciji, ki bo trajala še več let. Vzrok za sedanje težkote je globlj kot samo v besedilih mirovni pogodbi. Logično in naravno je, da se genovska konferenca ne sme in ne more baviti z mirovnimi pogodbami. To bi pomenilo, da bi se Evropa še enkrat razburila in da bi se iznova vzbudile vse mogoče strasti in spori. S tem ne bi postala konferenca izvor rekonstrukcije, temveč izvor popolnega razpada Evrope. Nadalje se konferenca ne more baviti z vprašanjem reparacij, ker se udeležke konference tudi nevratne države, ki nimajo interesa na tem, vmešavati se v ta spor nekdanjih sovražnikov v svetovni vojni in ki se tudi nočejo baviti s tem vprašanjem. Končno izhaja iz političnega položaja v Evropi, da bodo velenile kot so Francija, Anglija in Nemčija same reševale take spore.

Trije vodilni motivi karakterizirajo težkote sedanje Evrope in ti tvorijo program genovske konference.

1.) Rekonstrukcija Rusije ter vzpostavitev novih odnosov med nje.

2.) Olajšava gospodarskega prometa med ostalimi državami Evrope s tem, da se izvršijo reforme v gospodarskem, finančnem in trgovskem življenju posameznih evropskih držav. To velja zlasti za male države in za nove države v osrednji Evropi s ozirom na njihovo finančno gospodarstvo, na njihov uvoz in izvoz in na vprašanje njihove valute.

3.) Poizkus spraviti prvič po svetovni vojni v svezu direktni promet bivših sovražnih držav in nevratnih držav ter s tem odstraniti vojno psihozo, ki sedaj še obstoja.

Ministrski predsednik se je nato bavil z vprašanjem Rusije ter dejal med drugim: Konferenca bo izdelala pogoje za vzpostavitev odnosov z Rusijo v nastopnih vprašanjih: 1.) Izvršila se bo likvidacija starih ruskih obveznosti iz predvojnega doba, to je javnih in privatnih dolgov bivšega ruskega carstva. 2.) Slo bo za ustanovitev samostojne komisije, ki bo imela kontrolo nad stari obveznostmi Rusije. Ta komisija bo imela posebne pravice. 3.) Vprašanje teh posebnih pravic še ni rešeno med zavezniki. Vprašanje do kolike mere je možna investicija v Rusijo.

Velik političen atentat v Budimpešti

EKSPLOZIJA PEKLENSKEGA STROJA PRI BANKETU. — ŠEST MRTVIH, ŠTIRIDESET RANJENIH.

Budimpešta, 4. aprila. (Izv.) V klubu «Elisabethstadt» se je včeraj vršil banket demokratičnih strank, kateremu so prisostvovali razni politiki, med drugimi Raszay in Rupprecht. Nenadoma se je dogodila eksplozija, pri čemer so bili tovarnar mila Szegő in več drugih gostov ubiti. 40 oseb, ki so bile ranjene, so prepeljali v bolnico. Kakor se govori, je v bližini peči eksploziral peklenški stroj.

Policija je uvedla obsežno preiskavo. Eno uro pred eksplozijo sta prišla v klub dva mladeniča z zabojem, ki sta izjavila, da bosta popravila peč. Dosedaj je dognano, da je bilo ubitih šest oseb. Težko ranjenih je 40 oseb.

V zvezi s tem dogodkom so aretirali pet oseb. Sumi se, da so atentat aranžirali madžarski fašisti, člani organizacije «Probujajočih se Madžarov».

Zaupnica Lloyd Georgeu

London, 4. aprila. (Izv.) Spodnja zbornica je s 372 proti 94 glasovom sprejela po Lloyd Georgeu predlagano zaupnico. Proti zaupnici so glasovali neodvisni liberalci, delavske stranke ter nekateri ministri.

PRVA MILIJARDA CARINSKIH DOHODKOV.

Beograd, 4. aprila. (Izv.) Carinski dohodki l. 1922 znašajo dosedaj okroglo eno milijardo, in sicer znaša izvozna carina 270 milijonov, uvozna carina pa 730 milijonov.

ODESKI GENOVSKO KONFERENCI.

Berlin, 4. aprila. (Izv.) Na genovski konferenci se bodo imenovali 4 komisije strokovnjakov, in sicer za ureditev odnosov z Rusijo, za finančna, za trgovska in za prometna vprašanja.

SLOVAŠKO VPRAŠANJE V ČEŠKEM PARLAMENTU.

Odprava obsednega stanja na Slovaškem. Praga, 4. aprila. (Izv.) Poslanska zbornica je danes proti glasovom Nemcev, slovaške ljudske stranke ter komunistov, sklenila, da se na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji uvedejo namesto dosedaj veljavnih madžarskih zakonov zakoni, ki veljajo v čeških pokrajinah. Dosedanje izjemne določbe ostanejo v veljavi. Pri glasovanju, pri katerem so bili navzoči vsi ministri, je prišlo do nemirov. Iz vrst opozicije so se slišali ironični kliči: «Živel obsedeno stanje! Živela demokracija!» Poslanci slovaške ljudske stranke so toliko na pulse ter pri glasovanju peli slovaško himno. Šele po nekoliko minutah se je predsedniku posrečilo vzpostaviti mir. Debate, ki je bila zelo živahna, se je udeležila le opozicija.

Praga, 4. aprila. (Izv.) Ministrski svet je sklenil, da se ukine obsedeno stanje na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji.

Zbor zaupnikov JDS za mariborsko okrožje

se vrši v nedeljo dne 9. aprila 1922 ob 10. dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma v Mariboru.

Dnevni red je sledeči:

1.) Poročilo o političnem položaju in o organizaciji narodnih in naprednih političnih sil v mariborskem volilnem okrožju. Poroča narodni poslanec doktor V. Kukovec.

2.) Demokracija v boju proti reakciji in demagogiji raznih drugih strank. Poroča dr. A. Kramer.

3.) Program organizacije za delo na političnem, gospodarskem in kulturnem polju. Poročajo: Rebek, Petovar, doktor Reisman.

4.) Statut (pravila) organizacije.

5.) Volitev odbora.

6.) Sklepanje o ustanovitvi ljudskega tednika. Poroča dr. Lipold.

7.) Slučajnosti.

Zbora se udeležijo v imenu načelstva JDS podpredsednik dr. Vladimir Ravbar.

Položaj v Albaniji

Dubrovniška «Narodna Svijest» priča o razgovoru svojega sotrudnika z nekim odličnim Albancem, ki je te dni došel v Dubrovnik. Dasi je treba njegove izjave sprejeti z veliko rezervno, je vendar razgovor zelo zanimiv. Albanci pravi:

«Albanija je danes politično razdeljena na dve glavni stranki. Ena gleda v bodočnost in je v ozki zvezi z Jugoslavijo, druga se očitno nagiba k Italiji. Prva stranka, ki jo nazivamo jugoslovanska, dominira danes v Albaniji in ima oblast v svojih rokah. Glavni in skoro absolutistični vodja te jugoslovanske stranke je Mehmed beg Zogolli, ki je v kratkem času postal drugi Essad - paša in diktator Albanije. Mehmed beg Zogolli si je prilastil oblast proti volji parlamenta in vlade, ki so stali pod italijanskim vplivom.

Voditelji italijanske stranke v Albaniji so: Hasan beg iz Prištine in Bajram - Cur, oba beguna iz Jugoslavije. Oba prizadevata današnji albanski vladar precej nepravilno, ker imata na razpolago ogromne vsote italijanskega denarja in tudi italijanskega orožja.

«Vsi pravi albanski domoljubi uvidevajo absolutno potrebo prijateljskih zvez Albanije z Jugoslavijo. Prvi razlog tvorijo gospodarski in trgovski oziroma drugi razlog je dejstvo, da biva v Jugoslaviji, zlasti na Kosovem mnogo Srbov Albancev. Mehmed beg ni v stanju izvesti tega programa, ker vidijo vsi Albanci v njem drugega Essada pašo in se mu zato upirajo. Edino uspešno sredstvo bi bilo, da bi se zavzela jugoslovanska vlada v sporazumu s Francijo in Anglijo, da se obnovi «Veliki albanski svet», v katerem bi bila zastopana vsa plemena. Edino ta organizacija predstavlja voljo naroda in je v stanju vzpostaviti mir in red v zemlji in skleniti prijateljske odnose z Jugoslavijo. Jugoslavija se mora na vsak način odpovedati Skadru, kajti če zadržuje ona Skader, tedaj se Italija taji polasti Valone. Z zavzetjem Skadra na bi se Jugoslavija brez dvoma bolj osvojevala Albancem nego Italija z zavzetjem Valone. Posledica tega bi bila, da bi se italijanska stranka ojačala.

Tako «odlični Albanci». Kako pa bi ta gospod govoril, če bi se razgovarjal z italijanskim in ne jugoslovanskim novinarjem, je seveda drugo vprašanje.

Zagrebaški župan proti novinarjem

Zagreb, 3. aprila. (Izv.) Pred današnjo sejo mestnega sveta je župan Heinzl napadel novinarje na nečuden način, s tem, da je z imeni navedel novinarje, pripadajoče uredništvom listov Novosti, Rileč in Zagreber Tagblatt, ter jih dolžil, da so po njegovem mnenju napačno poročali o zadnji seji mestnega sveta. Grozil jim je, da jih bo v slučaju, kadar bodo zopet tako po njegovem mnenju krivo poročali, dal izgnati iz novinarske lože. Blokaši so pri tem klicali: Izženimo jih že sedaj. Pozneje je tekom seje po razgovoru z nekaterimi blokaškimi mestnimi svetniki zopet o tej stvari govoril in izjavil, da Zagreber Tagblatt sploh ni čital ter da je bil opozorjen, da zanj ne veljajo njegove uvodne besede, ter da jih prekljuje, v kolikor so se nanašale na Zagreber Tagblatt.

O tem nečutenem napadu bo zagrebska sekcija Jugoslovanskega novinarskega združenja zavzela primerno stališče na svoji prihodnji seji. Gotovo je, da je ta napad doslej unumum in sicer dovolj žalostni zgodovini samoupravnih korporacij pri nas.

Lloyd George v Genovi

London, 3. aprila. (Izv.) Današnja seja zbornice je bila pričakovana z veliko napetostjo. Tako vladne agencije kakor tudi opozicija so spravili do zadnjega mota v zbornico. Tudi diplomatične žige so bile zasedene. Ministriški predsednik Lloyd George, ki se je očitno zopet popravil, je bil sprejet z viharimi ploskanjem svojih pristavov in je med grobno tišino začel svoj govor, v katerem je razpravljal

o spornih v dosednji koalicijski in o nalogah genovske konference, ki naj bi pomenila popoln gospodarski preokret v Evropi. Opozarjal je, da se nahaja Evropa sedaj v podobnem položaju, kakor za časa 30-letne vojne. Pretresena je v svojih temeljih in to tembolj, ker je izguba Rusije na gospodarskem polju naravnost nenadomestljiva. Njena gospodarska obnova je neobhodno potrebna. Enako bo treba vzpostaviti gospodarsko ravnotežje tudi v srednji Evropi, ki je valed razpada bivše monarhije prenehala. Seveda pa pri tem nikdo ne misli na to, da bi se vzkratil neodvisnost in ravnokar priborjena svoboda na avstro-ogorskem pogorišču nastalih slovanskih držav. Lloyd George je zaključil svoj govor s poudarkom, da sedanja angleška vlada bolj nego kdaj prej potrebuje zaupanje vsega naroda, kajti njen padec bi zahteval tudi popolnoma novo delegacijo za genovsko konferenco.

Resolucije

sprejete na protestnem zborovanju gospodarskih korporacij v Mestnem domu dne 3. aprila 1922. v navzočnosti delegatov vseh krajevnih strokovnih organizacij v Sloveniji.

1. Protestiramo proti naknadni izpremembi zakona o davku na vojne dobičke potom določb zakona o dvajsetih letih v mesec marec in april 1922. in proti vpeljavi davka na vojne dobičke sedaj po treh letih naknadno za leto 1920. Višina tega davka ogroža obstoj naše trgovine in industrije, ki je itak izpostavljena najrazličnejšim nepravilnostim. Zahtevamo, da se ta davek ukine.

2. Zahtevamo čimprejšnjo izenačenje različnih davčnih sistemov, ki obstojajo v naši državi in reformo davkov na ta način, da se izgradi sistem direktnih davkov potom enakomerne porazdelitve javnih bremen na vse gospodarske sloje po njih davčni moči. Protestiramo pa proti sedanjim praksam, ko se največji del davkov valja na trgovski in industrijski stan medtem, ko drugi stanovi posebno poljedelci sorazmerno nezadostno prispevajo k pokritju državnih izdatkov.

3. Kot začasno remedijsko pred izgraditvijo enotnega davčnega sistema zahtevamo, da se davčne lestvice pri različnih obstoječih davkih prilagode dejanskim življenjskim in gospodarskim razmeram, da se vpoštevata dejanski eksistencijski minimum in razvednostitev denarja, ter preuredi davčna stopinja tako, da bo breme direktnih davkov, ki pripadajo na glavo prebivalstva v vseh pokrajinah naše države enako.

4. Zahtevamo odpravo plačarine, ki je preostanek bivšega avstrijskega davčnega sistema, ki v drugih pokrajinah države ne obstoja in ki v končnem efektu zadene vendar le delodajalca, ki mora tudi za plačevanje davka solidarno z delodajalcem jamčiti.

5. Zahtevamo preureditev davka na poslovni promet na ta način, da se bo ta davek plačeval v znamenkah za vsak izstavljen trgovski račun in prodajo.

6. Odklanjamo zakon o pobujanju draginje, ki ni zmožen olajšati vedno naraščajočo draginjo, marveč se omejuje na šikaniranje nadrobne prodaje v trgovinah. Glavni val trgovine je izvala nesmerjena trgovinska politika, ki nadmerno forsira izvoz in pri padcu valute ni varovala interesov domačega konsumenta s tem, da bi regulirala izvoz najvažnejših živinskih predmetov s primerljivimi izvoznimi carinami. V notranjem prometu je blaga dovolj in je tudi konkurenca trgovcev in organiziranih konsumentov dovolj jaka, da regulira cene.

7. Protestiramo ponovno proti dajanju brezobrestnih posojil konzumnim zadruham, kakor jih predvideva celo člen 29. Vidovdanske ustave, ker se izrabljajo te naprave v politične strankarske namene in ustvarja tako podpiranje le nezdružive razmere in neredno gospodarstvo. Protestiramo proti temu, da bi se jemalo v to svrhu sredstva iz davčnih bremen, ki jih morajo plačevati pridobitni sloji.

8. Zahtevamo takojšnjo oživetvorenje pridobitnega sveta v smislu člena 44. Vidovdanske ustave, da bodo zastopniki pridobitnih slojev odločno sodelovali pri odmerjanju naše gospodarske politike in izgradbe gospodarske in socialne zakonodaje. Zahtevamo, da se za zastopnikom naših stanovskih korporacij priliko sodelovanja in uveljavljanja zahtev praktičnega gospodarskega življenja, kar bo nedvomno najbolj uplivalo in pripomoglo k usmerjenju naše gospodarske politike.

9. Zahtevamo takojšnjo ustanovitev pokrajinske carinske direkcije, ker se centralizacija v praksi ni obnesla.

10. Enako zahtevamo, da se obnovi II. instanca v takšnih zadevah pri delegaciji ministrstva financ.

Politične beležke

+ Politika in strokovne organizacije. V našem listu smo že opetovano opozarjali na kvarnost, če se politika zanauša v strokovne organizacije. Ko se je začel sestajati takozvani koalicijski odbor stanovskih organizacij konsumentov, smo nujno svarili, da naj se nikar ne vlačijo v politiko, ker mora prej ali slej slediti polom v strokovnih društvih. Tekom enega ali dveh mesecev se je izkazalo, da smo imeli prav in ne tisti, ki so pobijali naše stališče. Katoliški komunist Beltram je dosegel svoj namen ter spravil nekatere

neklerikalne strokovne organizacije s svojo brezvestnostjo in zahrbtnostjo skoraj na rob propada. Sedaj so zašli na stranpoti pridobitni krogi. Par ambicioznih oseb, ki si domišljujejo, da so s tem, da so si med vojno in po vojni na lahek način pridobili veliko premoženje, že poklicani tudi v politiki igrati veliko vlogo, so deloma iz navadnosti, deloma iz špekulacije začeli zlorabljati tudi trgovske in obrtne strokovne in stanovske organizacije v svoje posebne namene. Ponderljiv šod, ki je bil klican od raznih trgovskih in obrtnih korporacij, dokazuje znova pravilnost našega stališča, da naj se politike ne meša v strokovne stanovske zadeve. Zborovanje samo je doživelo radi nesposobnosti in neodločnosti vodstva naravnost usodopoln neuspeh, ki lahko trajno oškoduje interese celokupnega trgovskega stanu. Ogorčenje, ki so ga izvali večerajšnji škandali v javnosti, je veliko, po za slugi nekaterih gospodov, katerih interesi niso identični z interesi slovenske trgovine. Nobenega dvoma ni, da mora proces, ako naj se nadaljuje v dosedaj smeri, zavesti trgovske in obrtne organizacije ravno tja, kjer se danes že nahajajo organizacije konsumentov. Zato pa proč z Beltrami iz trgovskih in obrtnih organizacij, če nočete, da se bo sesulo vse to, kar so s trudom ustvarili razboriti in trezni možje.

+ Ugotavljam. Včeraj smo čuli iz gotovih krogov v nekako opravičilo mučnih dogodkov na ponedeljkovem shodu trditvi, da je bilo «nepredvidno» od posl. Kukovca, da je prišel na shod in govoril. Temu nasproti konstatiramo še enkrat, da se je dr. Kukovec udeležil shoda, ker je bil izrecno povabljen. Pripravljali odbor je namreč poslal vabila vsem meščanskim strankam in to JDS, SKS, NSS in SLS. Vabilu se je odzvala edino le JDS. Če bi dr. Kukovec ne bil prišel, bi izvestni gospodje seveda trdili, da se demokracija za obrtniški in trgovski stan prav nič ne brigajo. Povrh je bil dr. Kukovec na celjskem trgovskem sestanku 30. marca še posebej klican na korajž. Demokratski politiki nimajo navede, da se skrivajo. Zato je gosp. Kukovec prišel nas hod.

+ Interesantna ugotovitev. V večerajšem poročilu o shodu trgovcev pred Mestnim domom smo zabeležili tudi kuriozno govorico, da se vršijo priprave za ustanovitev posebne trgovske politične organizacije, ki naj bi nosila ime «Gospodarske stranke». O tej stvari se je govorilo že na zborovanju trgovcev v Celju dne 30. marca, na katerem je trgovce Drogenik prijavil ustanovitev take stranke. Večina zborovalcev je to naznanilo sprejela z umljivo hladno rezervno. «Nova Doba» je v posebni notici konstatirala, da je Drogenikova izjava naprnila akrajno mučen utis. Sedaj objavlja «Nova Doba» službeni dopis načelnikstva celjskega gremija trgovcev, ki brani gosp. Drogenika, češ, da «ideje» o posebni trgovski stranki ni sporočil on, temveč, da se je o ustanovitvi gospodarske stranke razpravljalo na predposvetovanju o prireditvi protestnega zborovanja trgovcev, obrtnikov in industrijev v nedeljo, dne 26. marca t. l. v Ljubljani. Poročal je o tej zadevi predsednik Zveze trgovskih gremijev v Sloveniji veletržec gosp. Ivan Jelačin in drugi ter se je ta ideja splošno odobraval. Tako se glasi oficijelna izjava celjske trgovske organizacije. Trgovski shod pred Mestnim domom je imel torej namen, pod krinko raznih gospodarskih pritožb ustvariti med malimi trgovci in obrtniki razpoloženje za stranko nekaterih velikih trgovskih gospodov.

Prosveča

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE.

Drama.

Sreda, 5. aprila: «Anatol». C.

Cetrtek, 6. aprila: «Marjita Stuart». Izv.

Petek, 7. aprila: «Marjita Stuart». D.

Sobota, 8. aprila: «Namišljeni bolnik». Iz.

Nedelja, 9. aprila: «Anatol». Izv.

Ponedeljek, 10. aprila: «Namišljeni bolnik». B.

Torek, 11. aprila: Zaprto.

Sreda, 12. aprila: «Anatol». A.

Cetrtek, 13. aprila: Zaprto.

Petek, 14. aprila: Zaprto.

Sobota, 15. aprila: Zaprto.

Opera.

Sreda, 5. aprila: «Luiza». B.

Cetrtek, 6. aprila: «Cavalleria rusticana».

«Plesna legendica». E.

Petek, 7. aprila: «Madame Butterfly». C.

Sobota, 8. aprila: «Bajaja». E.

Nedelja, 9. aprila: Gostovanje ge. Vesel.

Polja iz Zagreba: «Hoffmanove pripovedke». Izv.

Ponedeljek, 10. aprila: Zaprto.

Torek, 11. aprila: Gostovanje ge. Vesel.

Polja iz Zagreba: «Hoffmanove pripovedke». A.

Sreda, 12. aprila: «Luiza». D.

Cetrtek, 13. aprila: Zaprto.

• • •

Bajaja. Sročil se je uprizorila v ljubljanski operi Porman-Berger-Kanova ljubka bajka v petih dejanjih v režiji baletnega mojstra Pohana. Uprizoritev je bila še dosti okusna. Izmed baletk so se odlikovale Chladkova, Špirkova, Svobodova, v plesu z meč Vavpotičeva. «Kozaka» g. Mallatskemu so za njegov indijski ples posebej ploskali. Orkester je dirigiral g. Neffat.

Dve premijeri v ljubljanskem dramskem gledališču. V četrtek, dne 6. t. m. se vprizori v dramskem gledališču Schillerjeva tragedija v petih dejanjih «Marjita Stuart». Naslovno vlogo igra ga. Sačičeva, kraljico Elizabeto ga. Danilova. Režiser g. Danilo. V soboto, dne 8. t. m. se vrši premijera Molierove komedije «Namišljeni bolnik» v režiji g. Daneša. Vprizoritev je zamišljena v stilu Molierovega časa. Vsi igralci, ki nastopijo v komediji sede v ozadiju odra, vidni občinstvu, «maltr» se scene» pa v ospredju v posebni loži, odkoder dirigira igro V naslovni vlogi nastopi g. Daneš, v vlogi Toinette pa ga. Juvanova.

«Karneval». Ga. Dana Golia-Kobler igra na svojem koncertu med drugimi klavirskimi skladbami tudi zanimivo Schumannovo delo «Karneval». «Karneval» je niz 20. drobni karakteristiknih skladb, ki predstavljajo vrvenje mask v pustnih dneh. Nekatere izmed teh točk, kakor Florestan, Evzebijus in druge so kratke karakteristike Schumannovih prijateljev v takozvanem «Davidsbundu», to je društvu umetnikov, katerega član je bil tudi Schumann v svojih mladih letih. Točke: Shopin, Paganini, pa kažejo siljano pogojen štíl teh skladateljev. Cella skladba je zanimiva po uporabi sledečih dveh motivov: A-S-C-H in A-S-C-H, ki nastopajo v najrazličnejših ritmičnih figurah. Povod tem dveh motivom je dalo mesto Asch na Češkem, kjer je živela dama, ki ji je veljalo mladostno Schumannovo nagnjenje. — Koncert se vrši v ponedeljek 10. t. m. v dvorani Filharmonične družbe. Predprodaja vstopnic v pisarni Glasbene Matice.

Koncert ge. Golia-Koblerjeve. Spored koncerta, ki se vrši v ponedeljek, dne 10. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani Filharmonične družbe v Ljubljani in ki ga izvaja koncertna pianistka gospa Dana Golia-Kobler, obsega te-le točke: 1.) Bach-Tansik: Toccata in Fuga (d-mol). 2.) Viteslav Novak: Pesmi zimskih noči, op. 30. a.) Pesem mesečne noči; b.) Pesem viharne noči; c.) Pesem Božične noči; d.) Pesem Karnevalske noči. 3.) a.) Josef Marx: Rapsodija; b.) Sergej Ljapunov: Zvonovi. 4.) Chopin: a.) Etuda; b.) Scherzo v cis-molu. 5.) Schumann: Karneval op. 9. — Sedeži po 15, 12, 10, 8, in 6 Din v predprodaji v pisarni Glasbene Matice v Ljubljani od četrta 6. aprila.

Sattnerjev «Assumptio» je v Mariboru izborni uspel. Nastopilo je okrog 180 gozbenec in gojenk učiteljskega sklopa Sattner, ki je bil tudi navzoč je bil predmet viharne ovacij, dirigent Družovič pa je prejel v znak priznanja lep venec v dar.

Beograjski skladatelj Milojevič, čigar skladbe so našle že priznanje pariske in praške kritike, je priredil 1. t. m. v Stankovičevi dvorani v Beogradu koncertni večer svojih skladb, povečini solopesmi s klavirjem. V kratkem priredi Milojevič, ki se posebno zanima tudi za našo slovensko glasbo, enak koncert v Ljubljani.

Papež odlikoval Balokovića. Papež je imenoval zagrebskega violinskega virtuoza Zlatka Balokovića za «Equitem Commandatorem ordinis St. Magni».

Schnitzlerjev jubilej. Dramatik Arthur Schnitzler praznuje v kratkem svojo 60letnico. Dunajski Burgtheater bo ob tej priliki slovesno uprizoril njegovo dramo «Der junge Medardus».

Sokolski vestnik

Pouk češkega jezika za Sokolstvo. Jugoslovanski Sokolski Savez priredi za brate in sestre, ki se hočejo priučiti češkega jezika večtedenski tečaj. Poučeval bo univerzitetni profesor brat dr. Burian. Pozivljamo vse brate in sestre, ki se hočejo udeležiti tega tečaja, da se prijavijo v pisarno Jugoslov. Sokol. Saveza do dne 15. aprila 1922. Druge podrobnosti bodo pravočasno objavljene.

Sport

Gradjanski v Barceloni. V soboto je odigral Gradjanski v Barceloni tekmo s F. C. Evropo (ne z Barcelono kakor smo včeraj poročali) in to z rezultatom 4:2. V prvem polčasu je vodila Evropa že z 4:1. Prvih dvajset minut je Evropa v veliki premoči, Gradjanski pa brez prave kombinacije. Branilec Ferderberju je bila pri nekem ostrem napadu «Evrope» zlomljena ključnica in Gradjanski igra odlej samo z desetimi ljudmi. Kljub temu je Gradjanski v drugem polčasu v izvrstni formi in zabije tik pred koncem igre edini gol tega polčasa. Tekmi je prisostvovalo desetisoč ljudi. Pri revanžni tekmi v nedeljo je Gradjanski podlegel s 3:2, a ker je to pot igral z tremi rezervami, je smatrati dosežen rezultat za časten.

Stanje nogometnega prvenstva na Dunaju. Po zadnjih nogometnih tekmah stoji na prvem mestu Wiener Sportklub z 22 točkami v 14 tekmah. Nato sledi Rakosh tudi z 22 točkami v 15 tekmah. Rapid zavzema šele tretje mesto z 19 točkami v 14 tekmah.

Bruselj proti Severni Franciji 0:0. Preteklo nedeljo je reprezentančno moštvo Severne Francije igralo z moštvom mesta Bruselj. Tekma je ostala neodločna.

Mednarodna delavska tekma. V Zenevi je moštvo delavcev Francije premazalo moštvo delavcev Svico s 3:1.

Nogomet: Nemški prvak I. F. C. Nürnberg, ki je, kakor smo že poročali, zadnje dni premagal Athletic Club Bilbao, je na svoji španski turneji igral v istim klubom revanš-tekmo, ki pa je ostala neodločna s 3:3 (1:1). Približno 25.000 gledalcev. Moštvi sta bili enako močni.

Novi svetovni rekord v plavanju. Pri plavalni tekmi, ki jo je konec marca priredil v Magdeburgu plavalni klub «Hellas», so bili doseženi trije novi rekordi v plavanju. Arne Borg (Svedska) je zboljšal dosednji svetovni rekord v plavanju v prostem stilu na 1000 m na 14:17.4, Sipos (Madžarska) v prsnem plavanju na 50 m na 33.8 in Rademacher (Magdeburg) v prsnem plavanju na 400 metrov na 6:12.2.

Sovražniki slovenskega trgovca?

Včeraj smo prejeli dopis, na katerem je podpisani več uradnikov. Dopis ogorčeno protestira proti temu, da je na trgovskem shodu neki govornik harangiral zborovalce proti slovenskim uradnikom, češ da so sovražniki slovenskih trgovcev. Dopisniki naj nam oprostijo, ako njihove ogorčene pritožbe ne objavimo. Vemo pozitivno, da so vsi trezni udeležniki ta izpad obsodili in da slovenski trgovci prav tako, kakor vsi drugi stanovi vedno oceniti pošteno in za narod ter državo zaslužno delovanje našega uradništva.

Iz pisma naj navedemo le en sam stavek, ki kot objektivna konstatacija zasluzi, da ostane javno zabeležen. «Res je» pravilo dopisniki «da se tudi pri nas, kakor na celim svetu godijo birokratične pogreške in da uradna verna včasih preskoči meje pameti. Se nevedno smo čitali, kako je nemška državna pošta odklonila odobritev privatnih dopisnic neke velike nemške tvrdke, ki so bile za pol milimetra širše nego je predpisano in kako je velik proces radi te prepovedi stal več stotisoč mark. Vemo tudi, da so berlinski davčni uradi menda februarja vsakega davčnega obveznika silili, da je prišel osebo plačevati svoje davke, katerih, kakor pri nas, ni prost niti eden nemški državljan, ker so napačno tolmačili neko odredbo finančnega ministra. Pred davčnimi uradi so se vršili pravcati ljudski shodi in prišlo je do velikih kavalov. Pri nas se je pri odmeri takozvanega davka na vojne dobičke postopalo z naravnost razburljivo prenapetostjo in prav dobro razumemo, da so bili mnogi solidni in skromni obrtniki, trgovci uprav katastrofalno prizadeti. Zadeva je sedaj precej urejena in baš vsled intervencije zastopnikov demokratske stranke se je izvršila revizijska odmer. Toda, cenjeni gospod uradniki, pretiranost naše finančne uprave ni bila brez povoda. Celo vrsto slučajev vam lahko naštujemo, kako so ravno tisti, ki najbolj kričijo, da jih vlada ali država ali Srbi zatirajo, poskušali državo ogoljufati. Gospod X., ki je znan kot večkratni milijonar in katerega gospa soproga je bila čez leto več nego tri mesece v enem najlepših kopališč, je napovedal davčni upravi natančno 60 tisoč K (šestdesetisoč K) bruto dohodka!»

Dopis navaja še več podobnih slučajev in končno povdarja, da je število trgovcev, obdačenih po novem davku na vojne dobičke morda komaj 100 v cel Sloveniji, obrtnikov pa še mnogo manj. Dopis zaključuje: Mi uradniki hočemo vestno vršiti svojo službo, mi spoštujemo vsakogar, smo vsem stanovom prijatelji, ker služimo celokupnemu narodu ter njegovi državi in zahtevamo s polno pravico, da se tudi nas spoštuje.

Naši ujetniki v Italiji

Zopet je prišel na dan eden od tisoč slučajev, ki najbolj osvetljujejo nekulturno postopanje italijanskih oblasti proti našemu narodu. V Split je prišel proš teden naš rojak Vladimir Spanc, rodom iz Velike Loke na Dolenjskem, rojen leta 1897, po poklicu dijak. Spanc je bil početkom svetovne vojne mobiliziran ter je že leta 1915. prišel v italijansko ujetništvo. Bil je interniran v ujetniškem taboru v Tripolisu, odkoder se mu je posrečilo pobeigniti. Zaslišan pri splitski policiji je Spanc izjavil naslednje:

Z mnogimi tisoči naših ujetnikov v Italiji je bil leta 1916. tudi Spanc odpeljan na delo v Tripolis. V tripolitskem taborišču v Merini se nahaja še danes približno 2600 jugoslovanskih vojni ujetnikov, o katerih svojci v domovini pač mislijo, da so naši žalostno smrt v ujetništvu. Deset dni hoda od morske obale so ti reveži zaposleni pri napornem delu, kopanje peska v «zlatem rudokopu», kjer trpe glad in neznošno vročino. Italijanske oblasti jih menda sploh ne nameravajo izpustiti iz ujetništva. Največ je med njimi Slovencev in Dalmatincev. Spanc je meseca decembra lanskega leta srečno pobeignil v družbi dveh tovarišev. Po 40dnevem napornem potovanju so prispeli do jezera Viktorija, potem pa na ladji po Nilu do Kaira, kjer sta se tovariša izgubila. Spanc je kot delavec bli sprejet na neko trgovsko ladjo, s katero je srečno prispel na Vis in potem v Split. Cím se nekoliko odpočije, se vrne Spanc v svojo domovino.

Dolžnost naše vlade je, da se v zadevi informira in reši naše ljudi iz strašnega italijanskega ujetništva.

Domače vesti

* Najvišje poljsko odlikovanje našemu kralju. Predsednik poljske republike, maršal Piłsudski, je podelil našemu kralju Aleksandru najvišje poljsko odlikovanje, red Belega orla. To odlikovanje se podeljuje le vladarjem in izredno zaslužnim možem poljske republike. Dosedaj so ga prejeli predsednik francoske republike Millerand, belgijski kralj Albert, romunski kralj Ferdinand in maršal Piłsudski. Najvišje odlikovanje Poljske našemu vladarju je obenem najlepša manifestacija prirodnih in iskrenih odnosov med obema bratstvom slovanskima državama.

* Klofač v Jugoslaviji. Kakor nam poročajo, pride jutri zaslužni slovenski politik in češki državnik bivši minister vojne, senator Vlado Klofač v Jugoslavijo. Senator Klofač spremlja svojo bolno hčerko v Dubrovnik. Na povratku obišče Zagreb in najbrž tudi Beograd in Ljubljano.

* »Jadranska straža.« Pod tem imenom novdnev v Splitu ustanovljeno društvo si je stavilo nalogo, da zbira prispevke za nabavo prve naše podmornice. Društvo pripravlja proglas na ves jugoslovanski narod, s katerim ga pozivlje, da se povsod osnujejo podružnice tega društva, da se tako čim prej položi trden temelj naši podmorski floti, tako nujno potrebni za obrambo naših obal pred razbojniškim sosedom.

* Slavonski seljaki v skupščini. Včeraj dopoldne se je zglasilo v narodni skupščini okoli 180 seljakov iz Slavonije, ki so na potovanje po Srbiji, da spoznajo tamkajšnje gospodarske prilike. Seljaki so bili v skupščini izredno prijazno sprejeti in so jih pozdravili predsednik dr. Ribar in poslanci Vujčić, Popadić in Radosavljević. Ministrski predsednik Pašić je izrazil željo, da bi seljaki odnesli najboljše vtise iz Srbije. Seljaki so se za iskrene pozdrave pristožno zahvaljevali. V hotelu »Takovo« je bil prirejen njim na čast kosilo, nakar so si ob 15. uri ogledali topičersko državno ekonomijo. Danes odpotujejo v Arangelovac in Topolo, kjer položijo na grob kralja Petra velikega z napisom: Z groba Strossmayerja velikemu kralju Osvoboditelju, hrvaški seljaki iz Slavonije.

* Veliko manifestacijsko zborovanje slovenskih vojnih oškodovancev se je vršilo dne 2. aprila v Gorici. Udeležba je bila tako ogromna, da Gorica še ni imela nikdar toliko ljudstva v svoji sredi. Naš narod v zasednem ozemlju je manifestiral svojo željo glede takojšnjega izplačila vojne odškodnine. Govorili so: dr. Biteznič, dr. Besednjak, poslanec Šček in drugi. V slučaju, da vlada ne bi ničesar ukrenila, je bilo sklenjeno, da se bo vršil 1. maja nov shod, ki bo potem sklenil, da odstopijo vsi občinski sveti in se državi ne bodo plačevali davki. Istočasno so imeli enako zborovanje tudi Italijani. Po shodu se je vršil impozanten sprehod po mestu in so bile resolucije izročene vladnemu komisarju. Priprtil se ni niti najmanjši incident. Fašisti si niso upali na svetlo.

* Afera Slovenske eskomptne banke. Kakor nam poročajo iz Beograda, je vložil znano bombastično interpelacijo o sporu med delničarji Slovenske eskomptne banke radikalni poslanec Jančič. Interpelacija ni podpisal nikdo drugi, nego on sam. Medtem se v Ljubljani med delničarji pridno vršijo pogajanja in borba, o kateri toliko pripoveduje interpelacija, se bo, kakor čujemo, končala s kompromisom. Kaj bo gosp. Jančič potem rekel? Da je g. Šusteršič zmagal, ali da je bil premagan?

* Iz diplomatske službe. Za tajnika 4. razreda pri našem poslanstvu v Berlinu je imenovan Ivan Perne, doslej tajnik v ministrstvu vnanjih zadev, za tajnika 3. razreda pri našem poslanstvu v Pragi pa Zdravko Vigela, doslej tajnik v ministrstvu vnanjih zadev.

* Iz poštne službe. V območju ljubljanske pošte in brzojavne direkcije so imenovani za poštarice (poštarice) VI. razreda z začasnimi lastnostmi: začasnih poštarič (poštarice) I. razreda: Vekoslav Šturm, Pavla Zajc, Ana Mastnec, Franc Brumec, Gabriel Marušič, Franc Ivanuš, Rajko Koritzky, Ivan Plausterer, Jernej Cunta, Ivan Jančigaj, Vlado Kunst, Gabriel Debevc, Anton Prijatelj, Alojzij Knez, Valentin Pečnikar, Franc Jurjašovič, Feliks Kadunc, Slavko Vutkovič, Ciril Kokošar, Gustav Dvořak, Matija Stiglic, Franc Urbič, Martin Šetinec, Ovetko Kolbe, Pavel Rabič, Hilda Kava, Dragica Kuralt, Valpurga Verbaj, Frida Baretto, Vida Modic, Marija Globočnik, Marija Glinšek, Slava Rodič, Natalija Lingelj, Frančiška Turk, Olga Semolič, Ana Kratochwill, Marija Roviš, Hermina Leitgeb, Marija Kolar, Marija Breščak, Karla Hladnik, Elda Pišćanec, Marija Urbančič, Stef. Zujljan, Josipina Makuc, Matilda Vrečko, Hedvika Grabek, Emilija Eiselt, Hilda Lichtenecker, Marija Troger, Josipina Zabrič, Ana Tascheppe, Marija Polavšek, Krista Škerlec, Ana Virc, Miroslava Urbančič, Viktorija Pagazzi, Marija Roje, Ana Kupec, Ana Stonič, Stana Rapotec, Marija Vidic, Josipina Vidmar, Marija Primožič, Anzela Fazzini, Silva Dekleva, Du-

ša Škrl in Dragica Rebuta, potem začasni poštarji (poštarice) II. razreda: Anton Glogovšek, Pavel Zak, Josip Čampa, Franc Kramer, Stanko Staut, Ludovik Staut, Ivan Novak, Rudolf Weber, Josip Eisenzopf, Martin Vene, Janko Dekleva, Viljem Smerdu, Stetan Derganc, Franjo Turk, Marija Vrbič, Josipina Naglič, Terezija Grobelnik in Rafaela Knapič. — Tilen Epih je imenovan za kontrolorja 3. razreda pri pošt-nem ravnanstvu v Ljubljani.

* Redek jubilej. Udeležbenec južne železnice g. Ivan Krulc iz Zelene jame je obhajal včeraj 50letnico svojega službovanja pri tej železnici. Železniški uslužbenec so mu ob tej priliki priredili lepo slavo s sodelovanjem godbe in pevkega zbora ZJZ v primerno dekoriranemu skladišču ljubljanskega glavnega kolodvora. Postajenačelnik g. Ludvik je s primernim govorom izročil jubilarju darilo postojnega osebja železnice, ki je mnogo let zdravega in zadovoljnega življenja. G. ravnatelj šega pa je nato v imenu obratnega ravnateljstva častital slavljenca in mu izročil od ravnateljstva mu naklonjeno darilo. Slavljenec je star 76 let in razmeroma še čvrst.

* Iz novinarskih krogov nam pišejo: Gospodu Pesku je Vaša vest o konfliktu v redakciji njegove »Jugoslavije« očitno silno neprijetna. Trudi se svojim čitateljem dopovedati, da je lažnjiva, odnosno izkrivljena. Temu nasproti bodi konstatirano, da so v redakciji Peskovega lista s tisk. glavnim in odgovornim urednikom vred sami novinarski novinci ki niti ne morejo postati redni člani stanovskega novinarskega združenja. Zlasti smešna je trditve, da je bil tovariš B. sposoben le za uredniški korespondenec. Gospod B. je eden najstarejših slovenskih novinarjev po poklicu, vodil je samostojno že štiri slovenske liste, bil je 7 let aktiven član uredništva »Slovenskega Naroda« in je kot žurnalista po poklicu vstopil tudi v redakcijo »Jugoslavije«. Prav peskosocialna je tudi utemeljitev, da so bili poklicni novinarji iz Peskovega uredništva odslovljeni zaradi redukcije uredništva. Pa če gre gospodu Pesku in njegovi »Jugoslaviji« slabo, ali morajo potem biti prve žrtve ravno ti, ki so v redakciji najstarejši? Pošte- ni, ki so bili, ako bi g. Pesek odkrito povedal, da mu v očigled bližajoči se kolektivni novinarski pogodbi pri vsem spoštovanju napram načelom socialne pravičnosti (zlasti kadar se naj po njih ravna drugi) ne ugaajo uredniki po poklicu, ki so redno organizirani in katerim bi bilo treba šteti tudi nekaj službenih let, drugič pa, da v redakciji »Jugoslavije« ne mara ljudi, ki mo mnenja, da bi list moral vsaj nekoliko dokazati, da je »neodvisen«, kakor se hvali napram neuki javnosti. V najnovejšem Peskovem aferi bi moralo posvetiti tudi novinarsko združenje! — ej.

* Ameriške dedščine naših rojakov. Med svetovno vojno in po njej je v Ameriki pomrlo in izglinilo mnogo naših izseljencev, ki so iz ozemlja naše sedanje kraljevine, zlasti iz ozemlja bivše avstroogrske monarhije. Ker zaradi vojne stanja med Avstro-ogrske in Združenimi državami ameriški ni bilo mogoče dedščine izplačevati ne gotovine, ne zavarovalnih premij, so se te vsote deponirale pri posebnem uradu Združenih držav. Na podlagi posebnega dogovora med Združenimi državami in našo kraljevino so Združene države sedaj izjavile, da izplačajo tistim, ki imajo poročilo, da mu je med vojno ali po njej v Združenih državah umrl rojak, za katerim bi imel pravico do davkov, izseljeniškega odseku ministrstva za socialno politiko v Beogradu te le podatke: ime prele ali umrle osebe, njen poklic, kraj, datum in vzrok smrti, rodbinsko razmerje s pravnim dedičem, ime in naslov pravnega dediča in približni znesek zapuščine.

* Nova zavarovalnica v Ljubljani. Ministrstvo trgovine in industrije je, kakor poročajo iz Beograda, zavarovalnici Vardar dalo dovoljenje, da otvori svojo filijalko v Ljubljani.

* Smrtna kosa. V Gabrovici pri Komnu je umrl v četrtki v pokopani župnik tržaške škofije, Anton Nedved, ki je služboval svojočasno v Storni v Istri. Bil je rodom Čeh, ki je iskreno ljubil naš narod. Blag mu spomin!

* Zakon o dobrovoljcih. Nedavno je bil objavljen zakon o dobrovoljcih. Za dobrovoljca se smatra vsak naš državljan, ki je kot redov ali kot pododcil vstopil v srbsko vojsko do 18. novembra 1918., pa tudi drugi, ako so s svojim delovanjem in s svojo poštenostjo kakor prvi pripomogli k narodnemu osvobodjenju in ujedinenju. Vsak siromašen dobrovoljec ima pravico do podpore, a če je umrl ali padel, tudi njegova rodbina. Podpora obstoji v denarju, hrani in kurjavi. Dobrovoljci, ki se pečajo s poljedelstvom, dobe zemljišča za obdelovanje in sicer borci po 5, neborci po 3 hektare rodovitne zemlje. Pri ministrstvu za socialno politiko se ustanovi poseben odsek za dobrovoljce ter interministerjalni komitej kot posvetovalni organ ministrstva. Istotako bodo imenovani v Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu in Splitu specialni referenti za dobrovoljce pri oddelkih za socialno politiko. Vsi dobrovoljci se organizirajo v pokrajinske zveze in glavno zvezo za celo kraljevino.

* Poučno potovanje. Filialno-kemijska skupina visoke pedagoške šole v Zagrebu nastopi v kratkem poučno potovanje, da ogleda glavne industrijske objekte Bosne in Dalmacije. Ekskurzijo vodi vseslovenski prof. dr. L. Stjepanek.

* Izpraševalna komisija za slovensko stenografijo. V izpraševalno komisijo za slovensko stenografijo na srednjih šolah v Sloveniji so bili za dobo od dne 1. aprila 1922 do dne 31. marca 1923 imenovani ti-le člani: višji šolski nadzornik dr. Janko Bezjak (predsednik), ravnatelj Fran Novak, profesorja Josip Maru in Jernej Pavlin za izprašujoče člane, profesorji Alojzij Tavčar, Ivan Dolenc in Adolf Robida pa za namestnike izprašujočih članov.

* Carinsko posredništvo. Generalna direkcija carin objavlja, da je trgovska, spedijska in komisijska delniška družba »Balkan« prestala opravljati carinsko-posredniške posle pri carinarnici v Ljubljani.

* Gasilni dom v Idriji. Prostovoljno gasilno društvo v Idriji je sklicalo te dni v hotelu Didiš izredni občni zbor. Zbor je razpravljal o položaju gasilstva in o zgradbi gasilnega doma, ter o tem, kako pri- ti do njega v sedanjih draginskih razme- rah. Izvoljen je bil pripravljalni odbor, ki je prevzel nalogo, pobirati prostovoljne darove. Upati je, da se bodo poklicani faktorji in obistnovno odzvali prošnji in da se čim prej postavi temelj gasilnemu domu v dobrobit celokupnega prebivalstva.

* Podpora za hrvatske rajfajzovke. Pokrajinski namestnik za Hrvatsko g. Demotrovič je bil danes pri finančnem ministru in je izposloval od njega državno podporo v znesku 1 milijona dinarjev za one rajfajzovke, ki so bile poprej pri madžarski zvezi pa so se valed prevrata od nje odcepile in doslej niso mogle pri- četi z delovanjem. Prizadeto so hrvatske in srbske zadrage na Hrvatskem in v Vojvodini. Obnova njihovega delovanja se izvrši pod vladno kontrolo.

* Zdravniško društvo v Mariboru je podarilo mesto venca na grob člana in tovariša dr. Turšiča vdovi iz svojega pogrebnega sklada 16.000 kron.

* Pravoslavna cerkev v Rogasški Slatini. V kopalski Rogasški Slatini se je ustanovil odbor, kateremu je poverjena naloga, da zgradi pravoslavno cerkev v tem tudi od naših pravoslavnih bratov številno posečano kopalsko. Na čelu tega odbora je beograjski prota Nikolaj Trifunović, ki je v ta namen nabral že znatno vsoto. Z gradnjo se prične že letošnje leto.

* Praktični kurz češkega jezika bodo otvorjeni dne 7. aprila 1922 ob 19. uri v risalnici višje realke, I. nadstropje, Vegova ulica. Natančnejša pojasnila, pogoji kakor tudi vpisovanje istotam, pred 19. uro. Poučeval bo lektor češkega jezika na ljubljanski univerzi.

* Vodovod za Gorico. Na zadnji seji izrednega deželnega odbora goriskega se je razpravljalo tudi o tem, da gorisko mesto vkljub velikim stroškom še vedno nima ne vodovoda in ne kanalizacije. Senator Bombig je na to izjavil, da so bile z velikim trudom premagane vse ovire in da našt za vodovod iz Hublja čaka izvršitve.

* Dobava deek. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani razpisuje na dan 14. aprila 1922 ob 10. uri dopol- dne ustno ofertalno licitacijo za dobavo 3328 okovanih in 674 neokovanih deek za kompletiranje vojaških postelj. Pred- metni oglas je v pisarni trgovske in obrt- niske zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri Divizijski intendanturi in komandi mesta v Ljubljani na vpogled.

* Ob obtožbe oproščeni. Poročali smo, da se je v Splitu pričela porotna obrav- nava proti Jovanu Bradasu, ki je bil ob- tožen krive pisanje v znani tragični za- devu Onisima Popovića, ki je bil leta 1915 v Sinju ustreljen. Po izvršeni obrav- navi je porota proglasila Bratua za ne- dolžnega. Bratua je bil od obtožbe oproščeni.

* Samomor 19letne deklice. Kakor nam poročajo iz Trsta, so našli te dni na železniški progi blizu Opčine mrtvo trup- lo deklice, ki je imela globoko rano na levem boku, a lava noga in prsti desne roke so bili popolnoma zdrobljeni. Ne- srečnica je Ana Šošić iz Opčine, stara 19 let. Kakor pripovedujejo, je mladenka izvršila samomor zaradi nesrečne lju- bezni.

* Nesreča z granatami. V Steverjani so vojaki razstreljevali večjo množino granat. Pri eksploziji je bil 27letni zidar Franc Vonišek iz Podgora, ki je delal pri popravil neke hiše, tako močno ranjen, da se je na mestu sgrudil neza- vesten na tla.

* Žeparji na delu. Pogreb škofa Na- politnika v Mariboru so hoteli prefrigniti žeparji izkoristiti v svoje namene. Mišli- li so, da morejo v veliki gnječi neovira- no stikati po tujih žepih. Neki žepar je že imel svojo roko v tujem žepu, a je imel smolo. Bil je pravočasno opažen in izročen stražniku.

* V tujih sobi je bil zaloten neki du- ševno manj vreden človek, zato pa tem- bolj sposoben vlomilec. Najel si je nam- reč sobo v hotelu »Pri zamorcu« v Mari- boru, a se zanimal bolj za druge. Ker ni mogel pojasniti vzroka svojega obiska v neki drugi sobi, je bil izročen policiji, kjer je bilo sicer ugotovljeno, da je du- ševno manj vreden človek, obenem pa raz- ličnih ključev. Policija ga je zaradi tega vlomileškega orodja, pridržala v za- poru.

Gospodarsivo

PRISTOJBINE ZA JAVNE LICITACIJE CARINSKEGA BLAGA PRI CARINARNICAH.

Ker carinarnice v pokrajinah izven Srbije in Črne gore ne postopajo pravil- no pri odmeritvi pristojbin za izvršene licitacije premičnin in pristojbine za dražbeni zapisnik, je Generalna direk- cija posrednih davkov glede omenjenih pristojbin izdala sledeča navodila:

Ker št. 81 pristojbinske tarife k pri- stojbinskem zakonu kraljevine Srbije od 30. marca 1911. ni razširjena na celo ozemlje sedanje kraljevine in ima veljav- nost samo v bivši Srbiji in Črni gori, se morajo pristojbine za licitacijski pro- tokol in za izvršeno licitacijo v novih pokrajinah odmerjati po predpisih pri- stojbinskih zakonov dotičnih pokrajin. Te pristojbine znašajo:

- 1.) V Hrvatski, Slavoniji in Vojvodini: za zapisnik dva dinarja in od pro- dajne cene premičnin 1 odst.
 - 2.) V Sloveniji in Dalmaciji: za zapi- snik 1 dinar in od prodajne cene 1 odst.
 - 3.) V Bosni in Hercegovini: za zapi- snik 2 dinarja in od prodajne cene 1 odst.
- Te pristojbine veljajo od 21. septem- bra 1921. Pred tem rokom so se pri- stojbine v posameznih pokrajinah pogo- stomu spreminjale in se tozadevni po- drobnejši podatki lahko dobe tudi na ca- rinarnicah, ki so o tem obveščene od Generalne direkcije carin s predpisom C br. 18.759 (Štev. 88.) od 25. marca.

TRŽNA POROČILA.

Zagreb, 3. aprila. (Žito.) Slabo po- vpraševanje po blagu. Na trg prihaja mnogo defektne koruze. Cena koruzi ne- stalna. Za promptno blago se ponuja pa- riteta Zagreb 1300 — 1400 K. Za pšeni- co povprašujejo po ceni 1700 K pariteta vojvodinska postaja, za moko po ceni 24 — 25 K pariteta Zagreb z vrečami. Cena ovsa 1290 — 1330 K pariteta Za- greb po kakovosti.

Zagreb, 2. aprila. (K o ž e): Pretekli te- ten so ponudbe z dežele postale števil- nejše tudi kupci se ne drže več tako re- zervirano. Cene: goveje kože 45 K, te- lečje 70 K; suhe kože goveje 90 K, suhe telečje 120 K. — V Avstriji so se plače- vane pretekli teden: goveje kože 950 — 1050 Ka, za kg, konjske 12 — 13.000 Ka, telečje 10 — 11.000 Ka, za komad. — Na Madžarskem so se pretekli teden dose- gle v klavnicah sledeče cene: za švicarske pasme 125 — 128 Km., za madžarske 110 — 115 Km. za kg.

Zatec, 1. aprila. (Hmelj.) Nakup na de- želi se je pretekli teden živahno nadalje- val. Cene 3000 — 3300 K za 50 kg. Na žateškem trgu se je razvila zopet kup- čija. Nakupovalo se je za francoski rač- un.

— Uporaba starih živinskih potnih li- stov. Gospod minister za finance je do- volil, da se smejo živinski potni listi (stočni pasosi) stare emisije uporabljati, dokler se popolnoma ne porabi, pod pogojem, da se na njih določajo koliki do iznosa takre in tarifne postavke 110 taksne tarife. Nalepljene kolke pa je uni- čiti na predpisani način z uradnim pe- čatom.

— Začasni uvoz v inozemstvo žigos- nih sodov dovoljen. Po naših predpisih o žigosanju in kontroliranju raznih meril, ki prihajajo v našo državo iz inozemstva, se morajo tudi vsi sodi ne glede na to ali so opremljeni v žigom in znakom o prostornini inozemskih meroizkusnih ura- dov, ali ne, pred car. ekspedicijo poslati na meroizkusni urad na pregled ozir. ži- gosanje. Da bi se inozemskim kupcem našega domačega blaga, ki v našo kralje- vino uvozijo svoje lastne sode, da bi v njih izvozili naše poljedelske ali industri- ske produkte, kolikor mogoče olajšal pro- met, kar bi bilo samo v korist naše izvoz- ne trgovine, je finančni minister z odlo- kom od 21. marca 1922 odredil, da se z inozemskimi žigi o prostornini (zadržini) opremljeni sodi, ki se uvozijo samo za- časno in se v določenem roku zopet vra- čajo v inozemstvo, ne pošiljajo na kot- rolo in ponovno žigosanje na naše mero- izkusne urade. Sveda morajo biti taki sodi žigosani v on' državi, iz katere se uvozijo. Nežigosani, ali pa s dvomljivimi žigi žigosani sodi se morajo i nadalje po- novno žigosati pri naših meroizkusnih ur- adih. Ponovnemu pregledu so tudi pod- vrženi vsi inozemski sodi brez izjeme, ki se za stalno uvozijo v našo kraljevino.

— Carinski pregled trgovskega bro- dova v slučaju tihotapstva. Po poročilih ki jih je prejelo finančno ministrstvo v Beogradu, pregledujejo italijanske obla- sti naše trgovinske brodove, čim sumijo da se na brodu nahaja tihotapsko blago. Če najdejo skrito blago, ali pa blago, ki pri prihodu broda ni bilo deklarirano, za- plenijo blago, lastnika pa, oziroma povelj- nika broda, če lastnik ni znan, kaznuje- jo. O vsakem pregledu se predhodno ob- vesti naša konzularna delegacija v Trstu, da k pregledu o'pošlje svojega zastopni- ka. Če zastopnik ne pride pravočasno, ali pa če v dotičnem mestu ni našega konzul- ata, se more izvršiti pregled tudi brez prisostvovanja konzularne oblasti. Po 23. marca 1922 morajo v bodoče tudi naše carinske oblasti postopati analogno z ita- lijanskim trgovinskim brodom.

Prepoved uvoza in prevoza živine in krme iz Turčije. Po poročilih, ki jih je prejelo ministrstvo za poljedelstvo, vlada v Carigradu v velikem obsegu ži- vinska kuga. Vseled tega je ministrstvo za poljedelstvo do preklica prepovedalo uvoz v našo kraljevino in prevoz skozi

naš teritorij: goved in vsah drugih vrst živine, mrtvih ali živih, vseh živinskih sirovin in odpadkov, svežih in suhih, ži- vinske suhe krme, slame in strelje, razne opreme, ki se uporablja pri prevozu ži- vine, nošene obleke, ki je namenjena za prodajo, pa tudi obvala in krp. O pre- povedi so obveščene tudi vse carinarnice in veterinarne postaje.

— Težkoče pri dobavi žita v Rumuniji. Kakor poročajo iz Beograda, so naletehi naši delegati za nakup pšenice v Rumu- niji na težkoče. Listi poročajo, da se be- dovolil uvoz pšenice iz Rumunije v Ju- goslavijo samo, ako potrdi rumunski po- slanik v Beogradu, da pri nse primanj- kuje žita.

— Tovarna verig d. d., Lesce pri Ble- du. Na iniciativo ljubljanske kreditne banke, so se te dni zbrali domači intere- sentje ter sklenili osnovati delniško dru- žbo pod gorenjo firmo, katere bo izde- lovala električnim potom vse vrste verig. To bo prva tovarna te panoge v naši kraljevini. Vodstvo tovarne prevzame češkoslovaški državljani g. Hinko Haber- ki je odlični strokovnjak in je vodil več kot 20 let znano tovarno v Beli peči, ka- tere izdelki se širom Jugoslavije dobro vpeljani. Zagotovljeni so stroji najno- vejših preizkušnih sistemov. Tovarna se nahaja nasproti kolodvoru v Lescah in bo urejena za letno produkcijo do 150 vagonov. Zaposleno bo preko 100 delav- cev, od katerih bo 85 odst. domačinov. Delniška glavica znaša 10.000.000 K in je popolnoma podpisana. Po dosedanji- h dispozicijah je računati, da se bo priče- lo z obratovanjem nove tovarne mesec julija 1922.

— Elektrifikacija poljedelstva. V Itali- ji se je osnovala delniška družba za ob- delovanje zemlje z električnim pogonom. Prvi poskusi se vršijo v provinci Emiliji z dobrim uspehom. Uporaba električnih strojev je za 30 do 40 odst. cenejša, nego delo brez teh strojev.

— Obtok novčanice v Češkoslovaški je znašal v tretjem tednu marca 9.958.437.000 Kš. Proti prejšnjemu tednu se je zmanj- šal za 196.714.000 Kš.

— Obtok bankovcev v Avstriji. Z Du- naja poročajo: Obtok bankovcev je po- izkazu Avstro-ogrske banke dne 22. mar- ca narasel za 10,2 milijarde na 282 mi- lijard.

Borza

Zagreb, devize: Berlin 101 — 105. Milan 1710 — 1715, ček 1710, London 1480 — 1445, Newyork ček 320 — 328. Pariz 2900 — 3000, Praga 626 — 630. Svica 6300 — 6350, Dunaj 430 — 440. Budimpešta 3925 — 40, Varšava 925 — 975, valute: dolarji 317 — 318,50, če- ške krone 608 — 615, 20 K v ratu 1000. napoleoni 1025, švicar. franki 6200 — 6250, lire 1680 — 1700.

Banka za Primorje 670 — 680. Trg. obrtna banka 272 — 280. Brodska banka 335 — 340. Hrv. eskomptna banka 797 — 800. Jadranska banka 1120 — 1125. Jugoslovenska banka 482 — 490. Ljubljanska kreditna banka 945 — 1000. Slovenska banka 500 — 510. Pražediona 5125 — 5150. Rečka pučka banka 455 — 470. Srpska banka 730 — 738. Eksploatacija drva 590. Dubr. paroplovna družba 5700. Nar. sumarska industrija 560 — 570. Našička industrija drva 498 — 500. Gutman 1430 — 1450. Slavonija 535 — 560. Union banka 2800. Ljub. strojne tovarne in livarne 260. Trbov. premogok. družba 1055.

Beograd, devize: London 350 — 359,50, Pariz 740, Newyork 81,50, Zene- va 1570, Milad 428 — 430, Praga 156. Berlin 25,50 — 25,75, Dunaj 1,075 — 1,12. Bukarešta 62, Budimpešta 9,75 — 10,25. valute: lej 59,50.

Praga, devize: Berlin 16,12½ — 16,52½, Curih 1040,50 — 1044,50, Milan 407 26½ — 06½, Newyork 09985 — 09985 don 296 — 298, Newyork 53,70 — 54,80. Beograd 63,75 — 64,75, Sofija 7 35,10 — 35,90, Dunaj 0,60 — 0,80, Varšava 1,25 — 1,48, Budimpešta 5,97½ — 6,37½, valute: marke 16,12½ — 16,52½, švi- carski franki 1035 — 1039,50, lire 281,50 — 283,50.

Curih, devize: Berlin 155, Newyork 514, London 22,62, Pariz 47, Milan 27,35. Praga 9,77, Budimpešta 0,60, Zagreb 1,55. Varšava 0,13, Dunaj 0,06 in tričetrt, av- strijske žigosane krone 0,07.

Dunaj, devize: Zagreb 22,72 — 22,75. Beograd 91,18, Berlin 23,45 — 23,55, Bu- dimpešta 8,74½ — 8,80½, London 330,50 — 333,37, Milan 405,70 — 406,50. Newyork 7681,50 — 7648,50, Pariz 698,50 — 699,50, Praga 148,90 — 144,10, Sofi- ja 50,45 — 50,55, Varšava 1,95 — 1,99. Curih 1483,75 — 1486,25, valute: do- larji 7581,50 — 7593,50, levi 49,20 — 49,30, nemške marke 23,70 — 23,80, fun- ti 335,75 — 336,25, francoski franki 695,50 — 696,50, lire 403,70 — 404,30, dinarji 90,98 — 91,22, poljske marke 1,92 — 1,96. leji 53,94 — 54,06, švicarski franki 1473,7 — 1476,25, češke krone 143,80 — 144. madžarske krone 8,22 — 8,88.

Berlin, devize: Italija 1747,80 — 1752,20, London 1443,15 — 1445,85, Newyork 325,84 — 326,60, Pariz 3001,20 — 3008,80, Svica 6362 — 6378, Dunaj 437 — 427, Praga 618,20 — 619,80, Budim- pešta 37,05 — 37,25, Sofija 217,70 — 218,30.

„DRAGICA“

Francoški roman epikal G. M. de Bivore.

«Da je to res, potem bi Mario-Fleur veseloga srca pustila, da odpotuje s tem ničvrednim Calbom.»

«Ona ni hotela, da postanem ne-veščna. Tako dobra je in plemenita... Ubožica, koliko trpi, če res ljubi Franca! Kako naj ej pridem na jasno?»

«Vprašaj jo ob prvi priliki in povej potem Francu.»

«Nikdar tega ne storim! To naj ostane njena skrivnost. Jaz nisem izdaj-nica!»

«Res jel Nisem te vreden, ker sem ti svetloval k takemu strahopetstvu; jaz sam nisem strahopeten, to kmalu do-kažem...»

«To si že dokazal, še preveč! Oblju-biti mi moraš...»

«Prav ničesar več ti ne obljubim! Vsaka stvar ima svoje meje!»

Njegova sloka postava se je tresla od razburjenja. Končno je naglo od-šel.

Šla sem sama, zamišljena po razva-lini navzdol.

Spodaj sem zagledala Marie-Fleur; imela je povečeno glavo, vsa žalostna je bila in prepadena. Nisem se je upa-la nagovoriti. Zakaj — žalibog, jaz sama nisem mogla ozdraviti njenih srčnih ran.

* * *

Vozovi so nas prišli čakati. Du Roy-letov je bil prvi. Spanec je pomagal Klavdiji na voz. Pozdravila sta se z Lipom resno in navidezno. Kar od-dahnila sem se — mislila sem že, da je napravil Lip v svoji razburjenosti ropet kako neumnost.

Zadnji smo bili mi. Konje je vodil Franc. Lip mi je sedel nasproti. Obraz mu je žarel: njegovo srce je bilo srečno in pomirjeno. Radi tete se ga nisem upala nagovoriti. Ko smo se ločili, me je pogledal nežno in ljubeznivo, da me je pretreslo. Bala sem se tanj in sama nisem vedela, zakaj.

Trinajste poglavje.

Mario-Fleur je planila vsa prestra-šena v svojo sobo.

«Hitro z menoj. Dvobojevali se ho-četa! Brž klobuk na glavo in tekli sva v gozdček ob Vivatu.»

«Da.»

«Lip se hoče?»

«S Calbom?»

«Da.»

«Kje?»

«V gozdčku pri Goutte-Verte. Radi tebe!»

«Je Lip pozval Calba?»

«Da, včeraj na razvalini. Prisluko-vala sem.»

«Obvestiti morava Franca, da stvar prepreči.»

Potem mi je pripovedovala Marie-Fleur, kako sta se včeraj razgovarjala Lip in Calbo. Lip ga je imenoval brez-vestneža in ga nato pozval, da pride danes v Goutte-Verte s tremi pričami; obljubila sta, da o stvari strogo mol-čita. Potem sta bila v družbi prijazna drug napram drugemu in tako zakri-vala svojo nevarno namero.

Dospeli sva do Francovega gradu. Franca ni bilo doma; sluga nama je dejal, da je jahal najbrže proti La Pa-lisse. Šla sem hitro v njegovo sobo in mu napisala na listek: «Lip se dvobo-juje danes ob treh v gozdčku Goutte-Verte.» Kuverto sem zaprla in naroči-la slugi, naj jo takoj izroči Francu, ko se vrne.

Odhiteli sva. Morda še ni vse izgub-ljeno, morda se mi še posreči, da rešim Lipa.

«Odsedaj je Calbo nemogoč v naši družbi. Odpotovati bo moral,» je dejala Marie-Fleur.

«Se v glavo mu ne pade kaj takega, temu predznamenju nesramnežu! — Ali ne veš, da hoče poročiti Klavdijo?»

«Kdo ti je to povedal?» me je vpra-šala.

«Klavdija sama. Ona bi najraje osta-la doma in poročila Franca. Predtaci-vala mi je...»

«No kaj,» je strahoma vprašala Ma-rie-Fleur.

Nisem ji odgovorila. Opcimila me je: «Hitro, hitro, da rešimo Lipa!»

«Ah, da, Lip je v smrtni nevarnosti! O, da sem jaz na njegovem mestu, da bi mogla umreti!»

«Umreti?!» Kako nesrečen bi bil Franc! Pomislil! — Govoriš kakor da ga ne ljubiš.

«O Marie-Fleur, tebi povem odkrito: jaz ga ne ljubim — njemu pa lažem!»

«Uboga Dragica, zakaj si mu pa ob-ljubila, da postaneš njegova žena?»

Obledela je, krog oči so se ji poja-vili modri kolobarji. Da leži na smrtni postelji, več obupa in žalosti ne bi bilo na njenem licu. Prijela se je za prsi in rekla — poln resignacije je bil njen glas:

«Biti nevesta Francova — in ga ne ljubiti!»

Priznala je, da ga ljubi in to me je silno pretreslo.

«O, kako mi je hudo! Obnašala sem se kot otrok, ne kot dorasla deklica. Marie-Fleur, ti ljubiš Franca! Tvoje srce te je izdalo!»

Nič mi ni zakrivala in rekla mirno: «Da, ljubim Franca in mu iz srca želim srečo, katere mu sama ne morem nu-diti.»

«O Marie-Fleur, kako dobra in nese-bična si! Mena, svojo svakinjo, si re-šila iz zanjke vojvode!»

«Ti zame nisi bila nikoli rivalinja, temveč dekle, katero Franc ljubi.»

«In zakaj nisi Francu odkrila svojo-ga srca?»

«O, umrla bi od sramu!»

«In če mu jaz povem?»

«O Dragica, Dragica! Ali me res tako sovražiš, da mi hočeš nakopati toliko sramote na glavo? Zbežali bi daleč proč, v samostan, če se to zgodi! Kako sram bi me bilo!»

«Bodi mirna, Marie-Fleur, molčala bom, ker spoštujem tvojo žrtev.»

«Ah, žrtev, ki je bila zama!»

«Ne, Marie-Fleur! Obljubim ti, tako kot sem obljubila njemu, da ga hočem ljubiti — on je vreden tega!»

Dospeli sva do gostega grmičja. Za-slišali sva težke moške stopinje. Ma-

rie-Fleur me je potegnila za seboj v gosti bezgov grm, da se naših svetlih oblik ne opazi. Prišli so štirje črno oblačeni neznanci. Eden od njih je bil najbrž voditelj. Tajinstvene so bile njih mogočne postave v tej tihi pokrajini.

«Kdo neki so ti možje?» je zašepo-tala Marie-Fleur.

«Tiho bodi, prisluskuj!»

Videlo se jim je, da so prišli narav-nost s kolodvora. Okolica jim očitno ni bila znana.

«To vam je zrel ptiček, pri zadnji lopovščini se nam je izmuznil. V Bra-ziliji pa je imel večjo smolo. Imam ukaz, da ga primem in izženem iz Francije. V Spaa ga je kar naenkrat zmanjkalo in vsi so mislili, da je v Monte Carlo. Zato vam nisem povedal, kam gremo danes, da ne bi kaj slutil. Ima namreč izvrsten nos. Gospod de Balaquin me je naprosil, naj preprečim dvoboj in tako sem mu prišel na sled. Pretepati se boče z nekim tukajšnjim gospodom, kajpa bo vzrok zopet kaka ljubezenska zadevica. Nadel si je neko visokodonečo ime, da lovji nanj dvi-čice. Je pa skozinsko lep človek; po-vošč kaže svoje krasne zobe.»

«To pot nam jih ne bo pokazal,» je odgovoril njegov tovariš...

«Kdo so to in kaj hočejo?» sem vprašala preplašena.

«Policijski komisar in njegovi urad-niki. Poslal je ponj gospod de Balaquin. Če greva po stranski poti, sva pred njimi tam; zašli so.»

Kmalu so dospeli v gozdček Goutte-Verte. Moje zelene žabice so posedale na širokih lokvanjevih listih; prav nič niso slutile, da se odigra vsak čas kraj njih strahovita drama.

Čuli sva, da je nekdo v galopu pri-jahal, pa kar naenkrat obstal. Kar naj-bolj tiho sva šli, da se ne čuje med listjem najinih stopinj. Človeški glasov-j so se čuli. Brž sva bili skrite v go-stem grmičju. Nihče naju ni opazil; nu-dila se nama je grozna slika. Štiri pri-če so ravno razpravljale med seboj in odmerjale prostor. Calbo je bil obrnjen od nas, Lip pa z obrazom naravnost

nama nasproti. Brez snakne in telovni-ka je bil, imel je samo športno srajco in meč v roki. Bil je živa slika mrzle odločnosti in moškega poguma, mir na obrazu, energija in sila na vsem telesu. Postavili so oba nasprotnika na dolo-čena mesta. Čula sem: «Križajte osti!»

«Gotovo. — Napreji! Zopet sem se zavedla nevarnosti, v kateri se je na-hajal Lip. Planiti sem hotela med bo-rilca in ju ločiti — tu pa je ekočil prednje neznanec, gologlav in zasopel.

(Dalje prihodnjik.)

Objave

* Promocija. Dne 6. aprila se vrši na dunajski univerzi promocija cand. med. Albert Trtnik-a, doktorjem vsega zdravilstva.

* Društvo «Soča» v Ljubljani razpo-šilja te dni vsem svojim članom polo-žnice za vplačilo članarine. Kdor ne prej-me položnice — morebiti zaradi spre-membe stanovanja in nima še poravna-ne članarine za leto 1922. odnosno tudi zaostankov naj naznani to društvenemu blagajniku J. Stiličju v Ljubljani, Ole-dališka ulica 7/III. Ker je drugačnje po-biranje članarine zvezano z različni tež-kočami, prosimo tovariše člane, naj ta-koj po prejemu položnic napravijo svo-je dolžnosti, sicer bo društvo smatralo one, ki ne plačajo članarine za celo le-to 1922. tekom aprila t. l., da so pro-stovoljno izstopili iz društva. Vprašalne pole za vojno škodo se dobe še tekom p. m. pri društvenem predsedniku v Be-hovnovi ulici 15. Ker je zadeva nujna naj se poškodovanci podvzajo.

* Dramatični odsek Sokola na Viču vprizori v soboto 8. aprila ob 8. uri zve-čer v Sokolskem domu na Viču narod-no igro «Deseti brat». Vstopnice so od danes naprej že v prodaji na Glin-cah in v Rožni dolini. Ker je zanimanje za predstavo veliko naj si vsakdo pre-skrbi pravočasno vstopnico.

Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc. Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra».

Ivan Magdič

krojač

692

se priporoča za spomladansko sezono
Ljubljana, Gledališka ulica 7.

Dežne plašče

za dame in gospode v veliki izbiri pri-poroča tvrdka A. & E. Skaber-nè, Ljubljana, Mestni trg 10. 519/4

O vratnike, zapestnice, srajce, batist-bluze kakor druge pralne oblike pere in svetlolika tovarna

Jos. Reich, Ljubljana

Sprejemališče:

Selenburgova ulica št. 4.

Podružnice:

Maribor, Zagreb, Kočevje, Novo mesto.

Poljudno-znanstveni spisi

zbirka „Pota in cilji“:

II. zvezek: A. Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. I. del, vezano D 6—, II. del, vezano D 12—. Za oba zvezka po pošti D 225 več.

III.—IV. zvezek: Dr. Fr. Weber, Uvod v slo-voščjo. D 18—, pošta D 1— več.

V. zvezek: A. Melik, Zemljepis kralje-vine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Mehko vezano, fin papir D 15—, pošta D 115 več.

VI.—IX. zv.: Dr. Iv. Prijatelj, Predhodniki in idejni utemeljitelji ruskega re-akizma. Strani 418. Cena D 23—, po pošti D 130 več.

Naročila sprejema: Tiskovna zadruga v Ljubljani, Prešernova ulica, na-sproti glavne pošte.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 4. aprila 1922.

Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padarine mm
Ljubljana	7.	719.7	8.0	sever brezvetra	dež	9.3
Ljubljana	14.	721.3	8.4	"	oblačno	—
Ljubljana	21.	721.6	6.8	"	dež	—
Zagreb	7.	744.7	12.0	"	oblačno	—
Beograd	7.	753.5	14.0	jug. sap. brezvetra	dež	1.0
Budaj	7.	748.3	6.0	"	dež	2.0
Praga	7.	—	—	"	oblačno	52.0
Inoost	7.	746.5	5.0	"	—	—

V Ljubljani barometer nestan., temp. visoka. — Sonce vzhaja ob 5:35, zahaja ob 18:33

Mali oglasi

Službe

Dva soferja.

Sprejemata se dva zanesljiva, v reparaturah avtomobila iz-veščana soferja s dobrimi spričevali in daljšim službo-vanjem za tovarne avtomobile. Pogoji je popolna treznost. Ponudbe s navedbo plače naj se dopoljšijo na Em. Supanc v Rogatec. 990

Kolarski pomočnik.

Sprejme se do dne 17. aprila t. l. en dobro izučen kolarski pomočnik proti dobremu dnev-nemu plačilu. Ponudbe na Alojza Stajkuta, kolarski mojster, Ključarovi 18, pošta Sv. Tomaž pri Ormožu. 931

Gospodična 948

19 let stara, absolventinja I. učiteljskega tečaja, večša slovenskega, nemškega in do-lomz italijanskega jezika ter strojeplajsa, išče službo k. t. začetnica v kaki pisarni, trgo-vini ali pri kaki družini kot zaslonba gospodinje. V službo lahko takoj vs opi. Cenjene ponudbe p. o. s. na naslo: Anica Kovarčič, V. soko pri Kranju.

Razno

Odda se, 50/a

osiroma zamenja se nemoblo-vana soba s absolutno po-sebnim vzhodom v sredi mesta s enako meblirano. Vpraša se v upravi «Jutra».

Javna dražba.

Dne 6. aprila se bo proda-jalo po javni dražbi na Rim-ski cesti 21 pohištvo, slike, ogledalo, kopirna preša, žen-ski čevlji in razne stvari.

Bančni uradnik 907

išče prazno sobo, za takoj. plačam dobro. Ponudbe pod «Jutra» na upravo «Jutra».

Kupl 856

se parna lokomotiva s 15 do 20 konjskimi silami, čeprav že rabljena, ampak v dobrem stanju. Plačilni pogoji ugodni. Takojšnje ponudbe na naslov «Anton Hajný Mestnje, pošta Podplat.

Bukove, smrekove in hrastove hlode

587

kupuje v vsaki množini po najvišjih dnevnih cenah IVAN SISKI, tovarna parket in parne žage Ljubljana, Metelkova ulica št. 4.

OGLAS.

Šola „Univerzal“ za vseobčni kraj in šivanje ženskih oblek in perila.

Završujoč krojaške tečaje po Banatu, Bački, Sremu, Bosni, Hercegovini, Slavoniji, Črni gori in Dalmaciji, začenja z otvoritvijo teh za narod koristnih tečajev po Sloveniji.

Edina potovalna pooblaščenca šola te stroke za državo SHS.

Priporočevaje se zavednim ženskam, da izkoristijo to redko priliko, kjerkoli se bodo ti tečaji otvorili

UPRAVA.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica šte. 1.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Rezervni zakladi:
K 6,500.000—

166

Telefoni št. 146, 458

Brzjavke: ESKOMPTNA

PODRUŽNICE:

Novo mesto, Rakov, Slovenjgradec